

Міністерство освіти та науки України
Сумський державний університет
Медичний інституту

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТЕОРЕТИЧНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ

Topical Issues of Clinical and Theoretical
Medicine

Збірник тез доповідей
IV Міжнародної науково-практичної конференції
Студентів та молодих вчених
(Суми, 21-22 квітня 2016 року)

ТОМ 1

Суми
Сумський державний університет
2016

Результати досліджень та їх обговорення. Відзначали звуження просвіту судини з явищами плазматичного просочування, еластофіброзу, склерозу, гіалінозу їх стінок, рідше спостерігався фібриноїдний некроз. У капілярах відзначався капілярфіброз.

Поряд з атрофією кінцевих відділів спостерігається атрофія проток. Міжчасточкові протоки з різко розширеним просвітом. Епітелій, що вистилає протоки, представлений двома рядами сплюснених клітин, які біля полюсів утворюють декілька шарів. Просвіти більшості проток вільні від вмісту, у деяких з них пристінково визначається ШИК-позитивний секрет. Великі поля і прошарки міжчасточкової сполучної тканини проникають всередину часточок і значно розростаються серед ацинарної тканини. На місці залозистої паренхіми залишаються різко зменшені в об'ємі поодинокі кінцеві відділи, клітини яких майже позбавлені цитоплазми і мають зморщене інтенсивно забарвлене ядро.

У периферичних відділах залози розростання сполучної і жирової тканини значно виражено ніж у центральних. Зв'язок слизових клітин з мембраною порушується, в результаті чого окремі клітини і комплекси відторгаються.

Висновки. При гіпертонічній хворобі відбувається ураження внутрішньочасточкових артерій і артеріол у вигляді гіперплазії внутрішньої еластичної мембрани, плазматичного просочування і гіалінозу. Також розвиваються дистрофічні і атрофічні процеси паренхіми залози з подальшим розростанням сполучної тканини. Вираженість дистрофічних, атрофічних і склеротичних процесів в підщелепних залозах знаходиться в прямій залежності від ступеня ураження внутрішньоорганичних судин.

ВПЛИВ ІОНІВ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ НА ОРГАНІЗМ ЛЮДИНИ (ОГЛЯДОВІ ТЕЗИ)

Гудименко О.О.

науковий керівник – к.м.н., докторант Кузенко Є.В.

Сумський державний університет, кафедра патологічної анатомії, м. Суми

Велика кількість важких металів (ВМ) в навколишньому середовищі стає небезпечною для людини. Найбільш токсичними і розповсюдженими ВМ є: Cr, Cu, Fe, Zn, Mn, Pb. Загроза забруднення біосфери ВМ обумовлена їхньою стійкістю, розчинністю в атмосферних опадах, здатністю до сорбції, що призводить до поступового накопичення цих елементів у середовищі існування людини і створює загрозу для її здоров'я.

Мета роботи. Оцінка сучасного стану проблеми забруднення навколишнього середовища.

Матеріали і методи дослідження. Обробка літературних даних (вітчизняних і зарубіжних) з використанням пошукових баз PubMed, Google Scholar, ResearchGate.

Результати. Шляхами надходження ВМ до людського організму є інгаляційний, пероральний, транскутанний. Небезпечність впливу ВМ на організм людини визначається їх високою біологічною активністю, здатністю до кумуляції та політропністю дії. Окремі метали можуть вибірково накопичуватись в певних органах і затримуватись в них тривалий час.

Механізм дії ВМ на організм людини єдиний: порушення структури та проникності клітинних мембран, що спричиняє дисфункцію органів, зниження імунітету, загострення хронічних хвороб, зростання рівня інфекційних і алергійних захворювань, а в деяких випадках – виникнення новоутворень.

Для всіх отруєнь сполуками ВМ характерні загальні симптоми: інсульти, інфаркти міокарда, гіпертонія, аритмія; болі в животі, здуття, нудота, блювота, виразкова хвороба, гастрити, панкреатити, дисбактеріози, чергування систематичних запорів з діареєю; хронічна ниркова недостатність; психічні і рухові розлади, різні порушення чутливості, мігрені, безсоння. При цьому отруєння тим чи іншим металом має свої специфічні особливості.

Слинні залози найчастіше виділяють інтоксикацію, що накопичилася в органах і тканинах, тому симптоми часто виявляються в порожнині рота (ПР).

Характерними суб'єктивними симптомами в ПР є: металевий присмак, гіперсалівація, явища парестезії (відчуття оніміння, поколювання, печіння, повзання мурашок).

При огляді ПР відзначають явища атрофії ниткоподібних сосочків кінчика язика з ясно вираженими грибоподібними сосочками у вигляді червонуватих точок. Іноді спостерігаються гіперемія губ, незначний набряк язика, губ, слизової оболонки рота. Мова і ковтання утруднені, жування болісне. У важких випадках розвивається ерозивно-виразковий гінгівіт-стоматит з неприємним запахом з рота, з'являється темна сульфідна облямівка по ясенному краю. Можливо також утворенням темної пігментації на інших ділянках слизової оболонки рота (язик, щоки, губи, піднебіння, мигдалини), тремор язика.

Висновок. Наукові дані, одержані за останні роки, дозволяють висловити припущення, що ВМ (Cr, Cu, Fe, Zn, Mn, Pb) здатні чинити імунотоксичну дію, стимулювати розвиток онкологічних і аутоімунних захворювань. Однак, на слизову оболонку порожнини рота і язик вплив цих ВМ мало вивчений.

ПАТОЛОГОАНАТОМІЧНІ ПРОЯВИ ЛЕГЕНЕВОЇ ТКАНИНИ ЯК РЕЗУЛЬТАТ ПОБІЧНОЇ РЕАКЦІЇ ПРИ ПРЕНЕТАЛЬНОМУ ЛІКУВАННІ ДЕКСАМЕТАЗОНОМ

Долгов В.М., Корнієць А.В., Меженська К. А.

Науковий керівник: д.мед.н., проф. Губіна-Вакулік Г.І.

*Харківський національний медичний університет, кафедра патологічної анатомії
м. Харків, Україна*

В сучасній клініці дексаметазон (синтетичний глюкокортикостероїд) використовується дуже широко, в тому числі в пренатальному періоді шляхом введення його вагітним жінкам при загрозі передчасних пологів і високої вірогідності розвитку респіраторного дистрес-синдрому у недоношеної новонародженої дитини. Морфологічні прояви дії дексаметазону та наслідки його використання на новонародженну дитину достеменно не вивчені.

Мета дослідження - виявити вплив ін'єкцій дексаметазону на морфофункційний стан легень потомства вагітних щурів лінії Вістар.

Матеріали та методи. Експеримент поставлено на щурах популяції Вістар. В другій половині вагітності самицям внутрим'язово двічі вводили розчин дексаметазону, з розрахунку 1мг/кг. Легені потомства досліджувались морфологічними методами: 13 щурів віком три тижні (дев'ять особин контрольної групи (гр.К) та чотири особини основної групи (гр.О) та 18 щурів віком шість тижнів (п'ять – гр.К та тринадцять – гр.О). Методи фарбування: галоціаніном за Ейнарсоном та гематоксиліном-еозином. Проведено органометрію легень та мікроморфометрію на комп'ютерних зображеннях легеневої тканини (мікроскоп Axiostar-plus).

Результати. При дослідженні легень щурів виявили, що відносна маса легень у 3-тиж. нащадків гр.О більша, ніж у гр.К (0,037 проти 0,030), у 6-тиж. нащадків ця закономірність зберігається (0,0094 проти 0,0078). На мікропрепаратах легень гр.О у віці три тижня у порівнянні з гр.К альвеоли на розтині мають меншу площу ($620,38 \pm 35,5 \text{ мкм}^2$ проти $896,5 \pm 80,9 \text{ мкм}^2$). При мікроскопічному дослідженні легень 3-тиж. нащадків було помічено наявність великих скупчень альвеолоцитів, не структурованих в альвеоли. Ядра цих альвеолоцитів в гр.О мають більшу площу ($12,4 \pm 1,49 \text{ мкм}^2$ гр.К проти $11,6 \pm 1,3 \text{ мкм}^2$ гр.О, $p < 0,05$), однакову оптичну щільність хроматину ($0,45 \pm 0,016$ ум.од.опт.щільн. - гр.К проти $0,44 \pm 0,0165$ - гр.О, $p > 0,05$).

Висновок. Використання дексаметазону під час вагітності може мати структурні наслідки в легенях плода, які зберігаються в постнатальному онтогенезі. В експерименті виявлено, що має місце гіперплазія легень з формуванням великих скупчень альвеолоцитів, не структурованих в альвеоли.